

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.254.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 9889 Pana Posła Piotra Głowskiego wraz z grupą posłów, w sprawie konieczności zmian przepisów dotyczących funkcjonowania zakładów aktywności zawodowej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia:

Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dostrzega potrzebę zmiany przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 44, z późn. zm.). Przepisy tego aktu powstały ponad ćwierć wieku temu i niektóre z nich wymagają dostosowania do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, który obecnie jest przedmiotem prac legislacyjnych w Sejmie, proponuje wprowadzenie szeregu istotnych, mogących wywołać poważne konsekwencje, zmian.

W przedmiocie proponowanych reform stanowisko zajęła Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych, będąca ciałem opiniodawczo-doradczym przy Pełnomocniku Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych. W uchwale podjętej 16 maja 2025 r. Rada, wprowadzając kilka zastrzeżeń dotyczących rozwiązań szczegółowych, pozytywnie odniosła się do proponowanych zmian. Również Kierownictwo Ministerstwa pozytywnie ocenia ich kierunek i uznaje potrzebę ich wprowadzenia.

Odnosnie konkretnych rozwiązań zawartych w przedmiotowym projekcie należy wskazać, że zasadna wydaje się rezygnacja z wymogu zapewniania doraźnej opieki medycznej pracownikom zakładów pracy chronionej i zakładów aktywności zawodowej. Zgodzić należy się z argumentami zawartymi w uzasadnieniu projektu, wskazującymi, że doraźnej pomocy udzielić może osoba przeszkolona w udzielaniu pierwszej pomocy, a w razie wymaganej interwencji medycznej, konieczne jest zawsze wezwanie pogotowia. W tym miejscu należy przypomnieć, że coraz większą popularność zyskuje praca zdalna, w trakcie której zapewnianie doraźnej opieki medycznej jest praktycznie niewykonalne. Wymóg ten znacząco ogranicza możliwości wykonywania przez pracowników z chronionego rynku - pracy zdalnej, nawet okazjonalnej.

Jeśli chodzi o wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, od którego zależy uzyskanie lub utrzymanie statusu zakładu aktywności zawodowej, to wskazane wydaje się jego urealnienie w odniesieniu do dopuszczalnego poziomu zatrudnienia osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, (u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną). Kierownictwo MRPiPS ma świadomość trudności, jakie zakładom aktywności zawodowej sprawia pozyskanie pracowników ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz fakt, że osoby ze stopniem umiarkowanym oczekują na zatrudnienie w tych podmiotach (gdyż ze względu na swoją niepełnosprawność nie są

gotowe do podjęcia zatrudnienia na rynku otwartym). Zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności rodzi jednak poważne niebezpieczeństwo „wypychania” osób o stopniu znacznym z rynku pracy. Należy mieć przy tym na uwadze, że zakłady aktywności zawodowej utworzono celem umożliwienia osobom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy zdobycia kwalifikacji i doświadczenia zawodowego oraz podjęcia pracy. Z tego względu Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stoi na stanowisku, że zmiany dotyczące wskaźnika zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w zakładach aktywności zawodowej oraz zwiększania w nich dopuszczalnego poziomu zatrudnienia osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną, powinny następować stopniowo, tak by umożliwić ocenę ich wpływu na poziom aktywizacji osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Odnośnie udzielania ulg we wpłatach na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych należy stwierdzić, że w obecnym stanie prawnym pracodawcy będący nabywcami produkcji lub usług uprawnionego sprzedającego mogą zrezygnować z prawa do ulgi przed jej wystawieniem (art. 22 ust. 1a i ust. 10 pkt 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych), zaś sprzedający nie mają możliwości zrezygnowania ze swoich praw i obowiązków dotyczących wystawiania ulg za zakupy.

Omawiany projekt przewiduje uchylenie ust. 1a w art. 22 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, który stanowi, że sprzedający przekazuje wraz z fakturą nabywcy, jednokrotnie w danym roku, informację o:

- zasadach nabywania i korzystania z obniżenia wpłat;
- możliwości złożenia oświadczenia o rezygnacji z zamiaru korzystania z prawa do obniżenia wpłat;
- możliwości odwołania oświadczenia, o którym mowa w pkt 2.

Uchylenie tych zapisów zmniejszy obowiązki sprzedających, uniemożliwiając jednocześnie nabywcy złożenie oświadczenia o rezygnacji z korzystania z prawa do obniżenia wpłat na PFRON (nawet jeśli stały kooperant nie jest zainteresowany korzystaniem z obniżenia wpłat). Sprzedający nadal będą zobowiązani do wystawiania wszystkim nabywcom informacji o kwocie obniżenia.

Potrzeba zmiany mechanizmu udzielania ulg we wpłatach na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych podmiotom, które dokonują zakupu produkcji lub usługi odpowiednio wytworzonej lub świadczonej przez zakłady zatrudniające określoną liczbę pracowników niepełnosprawnych jest realna. Wypracowanie rozwiązania faktycznie poprawiającego sytuację zarówno sprzedających jak i nabywców, przy jednoczesnym zachowaniu istoty tego instrumentu, wymaga jednak ostrożności i przeprowadzenia rzetelnych analiz, które wskazałyby najkorzystniejszy sposób rozwiązania tego problemu.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/